

CABINET

Cofnodion cyfarfod o'r Cabinet a gynhaliwyd yn Ystafell Bwyllgora 1a, Neuadd y Sir, Rhuthun, Dydd Mawrth, 24 Mehefin 2014 am 10.00 am.

YN BRESENNOL

Y Cyngorwyr Hugh Evans, Arweinydd ac Aelod Arweiniol Datblygu Economaidd; Bobby Feeley, Aelod Arweiniol Gofal Cymdeithasol, Gwasanaethau Oedolion a Phlant; Hugh Irving, Aelod Arweiniol Cwsmeriaid a Chymunedau; Huw Jones, Aelod Arweiniol Hamdden, Ieuenctid, Twristiaeth a Datblygu Gwledig; Barbara Smith, Aelod Arweiniol Moderneiddio a Pherfformiad; David Smith, Aelod Arweiniol Parth Cyhoeddus; Julian Thompson-Hill, Aelod Arweiniol Cyllid ac Asedau ac Eryl Williams, Dirprwy Arweinydd ac Aelod Arweiniol Addysg

Arsylwyr: Y Cyngorwyr Joan Butterfield, Jeanette Chamberlain-Jones, Meirick Davies, Gwyneth Kensler, Arwel Roberts a David Simmons

HEFYD YN BRESENNOL

Y Prif Weithredwr (MM); Cyfarwyddwr Corfforaethol Uchelgais Economaidd a Chymunedol (RM); Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol (NS); Penaethiaid Gwasanaeth: Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd (GW), Cyllid ac Asedau (PMc), Gwasanaethau Plant a Theuluoedd (LR); Swyddog Gwella Corfforaethol (NK), Rheolwr Adran: Rheoli Rhwydwaith (TT) a Swyddog Gweinyddwr Pwyllgorau (KEJ).

1 YMDDIHEURIADAU

Cyflwynwyd ymddiheuriadau ar ran y Cynghorydd Eryl Williams a fyddai'n cyrraedd yn hwyr ar gyfer y cyfarfod.

2 DATGAN CYSYLLTIAD

Ni ddatganwyd unrhyw gysylltiad personol na chysylltiad sy'n rhagfarnu.

3 MATERION BRYS

Ni chafwyd unrhyw fater brys.

4 COFNODION

Cyflwynwyd cofnodion cyfarfod y Cabinet a gynhaliwyd ar 27 Mai 2014 .

PENDERFYNWYD y dylid cymeradwyo cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 27 Mai 2014 fel cofnod cywir ac y dylai'r Arweinydd eu llofnodi.

5 TREFNIADAU RHANBARTHOL A LLEOL I DDIOGELU PLANT AC OEDOLION

Cyflwynodd y Cynghorydd Bobby Feeley adroddiad yn hysbysu aelodau am ddatblygiadau rhanbarthol mewn perthynas â diogelu plant a chyflwynodd y strwythur ar gyfer y Bwrdd Diogelu Plant rhanbarthol ar gyfer cymeradwyaeth.

Soniwyd wrth yr Aelodau am y camau a gymerwyd gan y tri Bwrdd Lleol Diogelu Plant yng ngogledd Cymru i symud tuag at strwythur rhanbarthol yn unol â Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Lles. Cynigir bod y Bwrdd Diogelu Plant Gogledd Cymru (BDPGC) yn gyfrifol am y swyddogaethau statudol, a bod grwpiau isranbarthol yn sicrhau bod arferion lleol yn bodloni anghenion lleol.

Roedd ar y Cabinet eisiau sicrwydd bod y tensiynau a welwyd mewn ymateb i'r strwythur dwy haen wedi eu datrys ac na fyddai Sir Ddinbych yn cael ei effeithio'n andwyol gan y cynigion. Gofynnwyd am sicrwydd hefyd ynghylch a oes adnoddau digonol yn eu lle i symud ymlaen. Dywedodd Pennaeth Gwasanaethau Plant a Theuluoedd bod tensiynau yn bodoli ymhob cynllun trawsnewid ac y byddai'r newid strwythurol yn darparu mwy o hyblygrwydd a manteision. Ymhelaethodd ar y gwahaniaethau rhwng y strwythur presennol a'r strwythur arfaethedig er mwyn egluro'r ddwy haen, gan sicrhau bod lleoliaeth yn cael ei gynnal wrth gyflawni amcanion ar lefel ranbarthol. Cadarnhaodd hefyd bod asiantaethau partner wedi ymrwymo adnoddau i ddatblygu'r cynigion ac fe greidir bod yr adnoddau hyn yn ddigonol ar gyfer y cam yma o'r broses. Mewn ymateb i gwestiynau pellach adroddodd Pennaeth Gwasanaethau Plant a Theuluoedd ar yr amserlen i symud ymlaen gyda'r trefniadau a chadarnhaodd nad oedd unrhyw amharodrwydd penodol i ymgymryd â rôl awdurdod cynnal. Mae copïau o adroddiad Prifysgol Sheffield ar eu gwerthusiad o'r modelau ar gael ar gais i'r Pennaeth Gwasanaethau Plant a Theuluoedd neu'r Rheolwr Prosiect Diogelu.

PENDERFYNWYD y dylai'r Cabinet gytuno ar strwythur y BDP rhanbarthol, (i'w adnabod fel Bwrdd Diogelu Plant Gogledd Cymru), fel y dangosir yn Niagram 2 yn Atodiad 1 yr adroddiad; i fod yn weithredol cyn gynted â phosibl.

6 ADRODDIAD PERFFORMIAD Y CYNLLUN CORFFORAETHOL (CHWARTER 4 2013/14)

Cyflwynodd y Cynghorydd Barbara Smith yr adroddiad i ddiweddarau'r Cabinet ar gyflawni'r Cynllun Corfforaethol 2012-17 ar ddiwedd chwarter 4 2013/14. Mae ail flwyddyn y cynllun pum mlynedd newydd ei gwblhau ac mae'r cynnydd ar y cyfan yn dderbyniol.

Tynnwyd sylw'r Aelodau at y crynodeb perfformiad allweddol a nodwyd yn yr adroddiad a'r 13 o faterion allweddol a graffwyd arnynt gan y Pwyllgor Archwilio Perfformiad. Amlygodd y Cynghorydd Smith rai o'r materion hynny a rhoddodd eglurhad a diweddariad ar y cynnydd yn erbyn y dangosyddion penodol hynny. Fel pwynt o gywirdeb tynnodd yr Arweinydd sylw at dudalen 44, canlyniad 5 – prosiectau y Rhyl yn Symud Ymlaen, gan gynghori nad yw'r dangosydd hwn wedi ei dynnu'n ôl.

Mewn ymateb i gwestiynau a ofynnwyd gan aelodau yn ystod y drafodaeth a ddilynodd, cafwyd yr ymatebion canlynol -

- mae anghysondeb yn y ffordd y mae'r ffigurau ar gyfer tipio anghyfreithlon yn cael eu casglu a'u hadrodd i Lywodraeth Cymru. Mae hyn yn cael ei archwilio ymhellach
- ni ddarparodd y dangosydd ar gyfer cyflwyno cyrbau isel adlewyrchiad cywir o'r cynnydd ac felly mae hyn bellach yn cael ei fesur yn erbyn terfyn amser diwygiedig
- mae'r cynnydd sylweddol o ran gosod a defnyddio offer TGCh mewn ysgolion cynradd wedi ei briodoli i ddefnydd uchel o drydan, ond efallai bod problem gydag offer yn cael eu gadael ar 'standby' dros nos. Mae hyn yn cael ei ymchwilio.
- mae trydaneiddio'r gwasanaethau rheilffordd yn cael ei ddatblygu trwy'r Bwrdd Uchelgais Economaidd a Chymunedol ac mae achos twf economaidd i gefnogi buddsoddiad yn cael ei ddatblygu
- mae'r gweithgaredd i "fanteisio ar botensial OpTIC a hyrwyddo Parc Busnes Llanelwy" wedi ei drafod gan y Bwrdd Uchelgais Economaidd a Chymunedol ac mae swyddogion yn gweithio gyda Llywodraeth Cynulliad Cymru
- mae dangosyddion sy'n ymwneud â nifer o ystafelloedd dosbarth symudol a lefelau salwch yn gwella
- mae ffigurau yn ymwneud ag addysg wedi eu dwyn ymlaen o chwarter 2 ac ni fyddant yn newid nes bydd data mis Gorffennaf wedi ei gyhoeddi ym mis Medi, a fydd yn rhoi darlun cliriach o'r cynnydd
- cydnabuwyd bod dau fesur perfformiad wedi eu nodi fel "anhysbys" ar gyfer (1)% o'r ffyrdd a'r palmentydd a oedd wedi eu difrodi sydd bellach wedi eu gwneud yn ddiogel o fewn yr amser targed, a (2)% o'r ffyrdd a oedd mewn cyflwr diffygiol sydd wedi eu hatgyweirio o fewn yr amserlen - mae'r gwasanaeth yn gweithio i wella gwybodaeth a dderbynnir drwy eu system feddalwedd a byddai gofyn iddynt hwyluso'r broses honno - cytunodd y Cynghorydd David Smith i edrych i mewn i'r mater
- mae prosiect ar y cyd yn cael ei ddatblygu gan Eiddo a Datblygu Economaidd i nodi safleoedd datblygu / cyflogaeth strategol ar gyfer mewnfuddsoddi.

Gofynnodd yr Arweinydd i'r swyddogion ystyried y cwestiynau a ofynnwyd gan yr aelodau wrth gynhyrchu'r adroddiad cynnydd nesaf.

PENDERFYNWYD bod y Cabinet yn nodi'r cynnydd a wnaed o ran cyflawni'r Cynllun Corfforaethol.

7 ADRODDIAD CANLYNIAD ARIANNOL 2013/14

Cyflwynodd y Cynghorydd Julian Thompson-Hill adroddiad yn manylu ar sefyllfa'r canlyniad refeniw terfynol 2013/14 ac yn nodi sut y bwriedir ymdrin â'r cronfeydd wrth gefn a'r balansau. Mae'r ffigurau Alldro Refeniw terfynol (Atodiad 1); Manylion Alldro Gwasanaethau (Atodiad 2); Balansau Ysgolion (Atodiad 3), a Trosglwyddiadau o / i Gronfeydd a Glustnodwyd (Atodiad 4) ynghlwm wrth yr adroddiad.

Cyflwynodd y Cynghorydd Thompson-Hill yr adroddiad a'r atodiadau. Yn fyr, mae'r sefyllfa alldro ar y cyfan yn dangos tanwariant yn erbyn y gyllideb a gymeradwywyd sydd, ynghyd â'r cynnydd yn arenillion treth y cyngor, yn cryfhau sefyllfa ariannol y Cyngor. O ganlyniad, bu'n bosibl gwneud argymhellion ar gyfer trosglwyddo arian i

gronfeydd wrth gefn penodol a fyddai'n cynorthwyo'r Cyngor i fynd i'r afael â'r pwysau ariannol difrifol dros yr ychydig flynyddoedd nesaf, ac yn darparu'r arian parod sydd ei angen i gyflawni'r Cynllun Corfforaethol. Y sefyllfa derfynol yw £1.1 miliwn o arian parod. Cynigiwyd bod £885 mil yn cael ei ddefnyddio i gyfrannu at elfen arian parod wrth gefn y Cynllun Corfforaethol a bod £250 mil yn cael ei neilltuo ar gyfer gwariant cyfalaf i arbed gorfod defnyddio cronfeydd wrth gefn i edrych ar y posibilrwydd o fuddsoddi mewn llety gofal maeth.

Yn ystod y drafodaeth a ddilynodd, tynnwyd sylw at y meysydd canlynol -

- Roedd gwariant ysgolion yn £1.023 miliwn yn is na'r gyllideb ddirprwyedig a thrafododd yr aelodau y rhesymau posibl am y tanwariant. Mae ysgolion yn gyfrifol am eu cyllidebau dirprwyedig eu hunain a rhoddwyd eglurhad ar rôl y Fforwm Cyllidebau Ysgolion a rôl y swyddogion wrth reoli'r arian. Mae trafodaethau yn cael eu cynnal gydag ysgolion sydd â balansau iach ac mae cymorth yn cael ei ddarparu i ysgolion sydd â diffyg ariannol. Cydnabuwyd y cynnydd da a wnaed gan ddwy Ysgol Uwchradd y Rhyl i leihau balansau negyddol a nodwyd bod cynllun adfer ariannol ar gael ar gyfer Ysgol Pendref a bod y pennaeth newydd yn dechrau ei swydd cyn bo hir.
- Mae ar y Cynllun Corfforaethol angen oddeutu £25 miliwn o arian parod a benthyciad gwerth £52 miliwn er mwyn cyflawni uchelgais y Cyngor. Cyfanswm y cyllid a ddyrannwyd i gronfa wrth gefn y Cynllun Corfforaethol o fewn y flwyddyn oedd £4.3 miliwn, gyda £855 mil arall yn cael ei gynnig fel rhan o'r sefyllfa derfynol. Gyda gwariant o £797 mil yn erbyn y gronfa wrth gefn yn ystod y flwyddyn, y sefyllfa derfynol ar ddiwedd y flwyddyn oedd £14.7 miliwn. Felly, mae'r gwaith o ddarparu'r Cynllun Corfforaethol ar y trywydd cywir.
- Roedd y Cynghorydd David Smith yn falch bod cyllideb Gwasanaeth yr Amgylchedd a Phriffyrdd wedi llwyddo i dalu'r costau. Fodd bynnag, roedd yn pryderu bod y balans wedi ei gyflawni drwy ddefnyddio cyllid gan adrannau eraill i gwrdd â diffygion mewn meysydd nad oes gan y gwasanaeth unrhyw reolaeth drostynt, fel cludiant ysgol - cyfeiriodd at gyfarfod Rhyddid a Hyblygrwydd sy'n cael ei gynnal cyn bo hir i ymdrin â'r mater penodol hwn.
- Cyfeiriodd y Cynghorydd Bobby Feeley at y ffordd y mae gwasanaethau cymdeithasol yn trawsnewid gyda phobl yn cael eu hannog i fod yn fwy cyfrifol am eu hiechyd, eu lles a'u hannibyniaeth. Pwysleisiodd bwysigrwydd gwasanaethau anstatudol fel hamdden, llyfrgelloedd a gwasanaethau cefn gwlad yn hynny o beth.
- Roedd yr Arweinydd yn pryderu ynghylch y posibilrwydd o gael setliad ariannol gwaeth na'r hyn sydd wedi ei nodi eisoes ar gyfer 2015/16. O ystyried yr effaith ar ddarpariaeth gwasanaethau yn y dyfodol, gofynnodd i'r Cynghorwyr sy'n gysylltiedig â phlaid wleidyddol i ddechrau llobio ar ran y trigolion i ddylanwadu ar y ddadl honno ar lefel genedlaethol. Dywedodd y Prif Weithredwr fod gan y Cyngor strategaeth gynllunio ariannol gadarn ar waith ond mynegodd bryderon difrifol ynghylch cynllunio a chyflwyno'r toriadau sylweddol a awgrymwyd yn hwyr iawn yn y flwyddyn ariannol. Ychwanegodd y Cynghorydd Thompson-Hill bod angen datganiad clir gan Lywodraeth Cymru o ran pa ostyngiadau yn y gyllideb y byddai eu hangen.

PENDERFYNWYD bod y Cabinet yn cytuno i argymhell y canlynol i'r Cyngor llawn -

(a) *Y sefyllfa refeniw derfynol ar gyfer 2013/14, a*

(b) *Ymdrin â'r cronfeydd wrth gefn a'r balansau fel y manylir yn yr adroddiad.*

Ar yr amser hwn (11.30 a.m.) cafwyd egwyl ar gyfer lluniaeth.

8 ADRODDIAD CYLLID

Cyflwynodd y Cynghorydd Julian Thompson-Hill, adroddiad ynglŷn â'r sefyllfa ariannol ddiweddaraf a'r cynnydd yn erbyn y strategaeth gyllidebol y cytunwyd arni. Darparodd grynodedb o sefyllfa ariannol y Cyngor a soniodd yn benodol am y canlynol-

- cyllideb refeniw net y cyngor - £188m ar gyfer 2014/15 (£192m yn 2013/14).
- cyllidebau ac arbedion gwasanaeth unigol y cytunwyd arnynt ar gyfer 2014/15.
- nid oes unrhyw amrywiad yn y cyfnod cynnar hwn, fodd bynnag mae camau gweithredu i fynd i'r afael â'r risgiau a adroddwyd amdanynt yn flaenorol o fewn Gwasanaeth yr Amgylchedd a Phriffyrdd yn cael eu cymryd i geisio cadw'r pwysau o fewn cyllideb y gwasanaeth.
- diweddariad cyffredinol ar y Cynllun Corfforaethol; y Cyfrif Refeniw Tai; Rheoli Trysorlys a'r Cynllun Cyfalaf.

Trafodwyd y pwyntiau canlynol gan yr Aelodau -

- Prosiect Gwella Tai Gorllewin y Rhyl - Gofynnodd y Cynghorydd Eryl Williams a oedd modd defnyddio'r enw Gymraeg yn unig, 'Gerddi Heulwen', ar gyfer y datblygiad newydd. Mae Cyfarwyddwr Corfforaethol Uchelgais Economaidd a Chymunedol ar ddeall mai dyna yw bwriad y Bwrdd Prosiect ond cytunodd i gael cadarnhad o hynny.
- Cofrestru Etholwyr (Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd) - Holodd y Cynghorydd Huw Jones beth yw'r gyllideb sydd ar gael i ddelio gyda dyfodiad y broses gofrestru etholiadol unigol. Dywedodd Pennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd fod arian grant wedi ei ddarparu ar gyfer y feddalwedd angenrheidiol a bod y broses dan sylw yn cynnwys paru data yn hytrach na chyflogi canfaswyr.
- Teimlodd y Cynghorydd Gwyneth Kensler, lle mae colofn incwm wedi ei gynhyrchu o fewn yr atodiadau, y byddai dadansoddiad pellach o'r grantiau a/neu'r ffioedd a'r taliadau yn ddefnyddiol.
- Adroddodd y Cynghorydd Bobby Feeley ar nifer y staff cyfwerth ag amser llawn sydd wedi eu cyflogi gan yr awdurdod yn ystod y pum mlynedd diwethaf. Mae gostyngiad bychan i'w weld, o 3,958.99 yn 2009/10 i 3949.89 ym mis Mawrth 2014. Trafodwyd y rhesymau bosibl am y ffigurau a chytunwyd y dylid llunio adroddiad i ddarparu esboniad pendant o'r swyddi a gollwyd a'r swyddi a grëwyd o'r newydd.
- Amlygodd y Cynghorydd Eryl Williams lwyddiant y Cyngor o ran datblygu prosiectau rhaglen Ysgolion yr 21^{ain} Ganrif a chanmolodd safle Ysgol Maes Hyfryd, sef yr ysgol gyntaf i gael ei hadeiladu fel rhan o'r rhaglen.

PENDERFYNWYD bod y Cabinet yn nodi'r cyllidebau a bennwyd ar gyfer 2014/15 a'r cynnydd yn erbyn strategaeth y gyllideb a gytunwyd.

9 RHAGLEN GWAITH I'R DYFODOL Y CABINET

Cyflwynodd y Cyngorydd Hugh Evans Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol y Cabinet i'w hystyried a nododd yr aelodau y ddau ychwanegiad canlynol -

- Cam 3 Gwaith Amddiffyn Arfordir Gorllewin y Rhyl 3-29 Gorffennaf
- Adroddiad Rheoli Trysorlys 30

PENDERFYNWYD bod Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol y Cabinet yn cael ei nodi.

GWAHARDD Y WASG A'R CYHOEDD

PENDERFYNWYD dan ddarpariaethau Adran 100A Deddf Llywodraeth Leol 1972, gwahardd y Wasg a'r Cyhoedd o'r cyfarfod ar gyfer yr eitemau canlynol ar y sail y byddai gwybodaeth eithriedig yn debygol o gael ei datgelu fel y'i diffinnir ym Mharagraffau 14 ac 15 Rhan 4 Atodlen 12A Ddeddf Llywodraeth Leol 1972.

10 GWASANAETH EIRIOLAETH RHANBARTHOL GOGLEDD CYMRU AR GYFER PLANT A PHOBL IFANC

Cyflwynodd y Cyngorydd Bobby Feeley, adroddiad cyfrinachol yn gofyn i'r Cabinet roi cymeradwyaeth i gomisiynu'r gwasanaeth eiriolaeth yn rhanbarthol mewn partneriaeth â chwe awdurdod lleol Gogledd Cymru.

Ystyriodd y Cabinet yr achos busnes ar gyfer y prosiect eiriolaeth rhanbarthol a gofynnwyd am eglurhad ynghylch manylion y cytundeb ar y cyd ac ymrwymiad yr holl bartneriaid. Byddai'r cytundeb yn rhwymo pob un o'r chwe awdurdod dros gyfnod y contract. Cadarnhaodd Cadeirydd y Pwyllgor Archwilio Partneriaethau, y Cyngorydd Jeanette Chamberlain-Jones, bod yr achos busnes wedi ei drafod yn y pwyllgor a bod eu hargymhellion wedi eu cynnwys yn yr adroddiad.

PENDERFYNWYD bod y Cabinet -

- (a) *Yn cymeradwyo comisiynu gwasanaeth eirioli yn rhanbarthol mewn partneriaeth gyda chwe awdurdod lleol Gogledd Cymru, a*
- (b) *Nodi y byddai datblygiad y gwasanaeth rhanbarthol newydd yn golygu y byddai angen proses dendro i ddechrau ym mis Gorffennaf 2014 i baratoi ar gyfer comisiynu'r gwasanaeth o fis Ebrill 2015 a bod yr opsiwn hwn hefyd yn darparu cyfle i wneud arbedion a mynd i'r afael â materion a nodwyd ym manylion y gwasanaeth.*

11 PENODI CONTRACTWR AR GYFER YR A548 PONT Y FORYD (Y BONT LAS) - CYNLLUN CRYFHAU CYNHALIAD Y DWYRAIN 2014

Cyflwynodd y Cyngorydd David Smith yr adroddiad cyfrinachol yn gofyn i'r Cabinet gymeradwyo'r broses i benodi'r contractwr a ffafrir.

Rhoddwyd gwybod i'r Cabinet am y gwaith sydd angen ei wneud i Bont y Foryd er mwyn cryfhau'r strwythur concriid dwyreiniol ac am amserlen y prosiect. Mae manylion y broses dendro wedi eu darparu ac yn cynnwys canlyniad yr adolygiad tendr a'r argymhelliad i ddyfarnu'r contract.

Ymatebodd y swyddogion i gwestiynau ynghylch cymhlethdod y contract a chadarnhawyd fod yr elfen gynaliadwyedd lleol wedi ei chynnwys fel rhan o'r broses werthuso. Darparwyd sicrwydd hefyd y byddai digon o rybudd yn cael ei roi ar gyfer trefniadau rheoli traffig, gan gynnwys cau'r ffordd. Gofynnwyd i swyddogion ystyried y posibilrwydd o gymudwyr yn gadael eu cerbydau yn y cyffiniau dros nos ar adeg cau'r ffordd ac i gynllunio yn unol â hynny.

PENDERFYNWYD bod y Cabinet yn cymeradwyo penodi'r contractwr a enwyd fel yr argymhellwyd yn yr adroddiad.

Daeth y cyfarfod i ben am 12.20 p.m.